21.11.2018

Puolustusvaliokunta
- PuV@@eduskunta.fi

HE 179/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ampuma-aselain, vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain sekä asevelvollisuuslain 97 a §:n muuttamisesta

Suomen Ampumaurheiluliiton lausunto kansallisen aselain muuttamisesta

Suomen Ampumaurheiluliitto (SAL) kiittää mahdollisuudesta osallistua asiantuntijana tuliasedirektiivin (91/477/ETY, 2008/51/EY ja 2017/853) kansalliseen täytäntöönpanoon ja antaa lausuntonsa viiteasiakirjalla määritettyyn hallituksen esitykseen ampuma-aselain, vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain ja asevelvollisuuslain 97 §:n muuttamisesta.

SAL on osallistunut kansallisen aselain valmisteluun Sisäministeriön järjestämissä tilaisuuksissa sekä antanut lausunnon esitysluonnoksesta Sisäministeriölle 28.5.2018. SAL ilmaisee tyytyväisyytensä aselain valmistelun avoimuudesta ja vuorovaikutteisuudesta. Kuitenkin ihmetystä on herättänyt se, ettei Sisäministeriö ole hyödyntänyt näinkin suuren uudistuksen valmisteluun Ampuma-aselautakuntaa (Ampuma-aselaki 117§).

Tuliasedirektiivin kansallisessa toimeenpanossa oli keskeisenä pyrkimyksenä tehdä muutoksia nykylakiin vain direktiivin velvoittavilta osilta. SAL on perehdyttyään hallituksen esitykseen uudeksi aselaiksi todennut, että lakiehdotukseen on sisällytetty paljon sellaisiakin muutoksia, joita tuliasedirektiivi ei edes vaadi. Lopputuloksena on muodostumassa siis kokonaisuus, joka on sekä direktiivin vaatimaa minimitasoa että kansallisen lakihankkeen alussa ilmoitettuja tavoitteita selvästi tiukempi, mikä ei ole SAL:n mielestä hyväksyttävää. Tässä yhteydessä on myös hyvä mahdollisuus tarkastella jo voimassa olevassa kansallisessa aselaissa olevien uudistettua direktiiviä tiukempien normien, määräyksien ja menettelyjen purkamista ja säätämistä eurooppalaiselle tasolle.

Suomen Ampumaurheiluliiton keskeinen pyrkimys tuliasedirektiivin kansallisessa toimeenpanossa on se, ettei ampumaharrastuksen perusedellytyksiä vaaranneta uuden aselain myötä. Keskeisiä perusedellytyksiä ovat matala lainsäädännöllinen kynnys urheiluammunnan aloittamiseen, mahdollisuus hankkia urheiluammunnassa tarvittavia omia aseita ja patruunoita yksilöllisten kilpaurheilu- ja harrastustaipumuksien mukaisesti sekä eri sukupuolet ja erityisryhmät huomioivan tasa-arvoisen ampumaharrastuksen pitkäjänteisyyden turvaaminen varmistamalla aseiden hallussapito-oikeuden säilyminen niitä tarvitsevilla.

Suomen Ampumaurheiluliitto esittää, että puolustusvaliokunta ottaisi omassa lausunnossaan huomioon seuraavat lainkohdat suomalaisen ampumaurheilun päämäärien turvaamiseksi:

1. **Aseluvan myöntäminen luonnolliselle täysi-ikäiselle henkilölle (45§)**. Aselupa pistooleille ja erityisen vaarallisille aseille olisi voitava olla mahdollista henkilön saavutettua täysi-ikäisyyden eli 18 vuoden iän, mikäli muut aseluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Tuliasedirektiivin määrittämä alaikäraja on 18 vuotta, mutta kansallisessa lainsäädännössä on säädetty 20 vuoden ikäraja.

2. **Ampumaharrastuneisuuden osoittaminen (44§, kohta b sekä 45§)**. SAL edellyttää, että uudistettavassa aselaissa pitää direktiivin linjaamalla tavalla harrastuneisuuden osoittamisaikana ennen aseluvan saamista erityisen vaarallisille aseille, ja samalla lailla myös pistooleille, pienoispistooleille, revolvereille ja pienoisrevolvereille, olla direktiivin mukainen 12 kuukautta.

   Lakiesityksen mukaan aseluvan saaminen erityisen vaaralliselle aseelle sekä nykyisen kansallisen lain mukaan pistoolille, pienoispistoolille, revolvereille ja pienoisrevolvereille edellyttää 24 kuukauden todennettua harjoittelua. Tämä on merkittävä ja kohtuuton este saadaksemme uusia urheilijoita kilpa-ammuntaan ja muuhun ampumaharrastamiseen sekä epätasapainossa aselupien saamiseen muihin EU-maihin verrattuna.

   Tuliasedirektiivi asettaa vaatimuksen, että aseluvan saadakseen erityisen vaaralliselle aseelle henkilön on täytynyt harjoitella 12 kuukautta aktiivisesti ampumaseurassa tai vastaavassa (6 artikla, kohta 6.c.i). Koska tuliasedirektiivi ei aseta pidempää vaatimusta eikä vaatimuksia sille, minkälaisella aseella tämänkaltainen harjoittelu toteutetaan, ei varsinaisessa lakitekstissä, lain perusteluissa kuin myöhemminkään annettavissa soveltamisohjeissakaan tule niin tehdä. Direktiivin 12 kuukauden sääntöä on sovellettava sellaisenaan uudessa aselaissa niin erityisen vaarallisille aseille, kuin jo tällä hetkellä kansallisessa aselaissa määritetylle harrastamiselle vähemmän vaarallisilla pistooleilla, pienoispistooleilla, revolvereilla ja pienoisrevolvereilla.

   Nykyinen aselaki asettaa harrastuneisuuden aloittamiselle pistooleilla ehdon, että ollakseen aktiivista on henkilön täytynyt käydä ampumassa vähintään kymmenen kertaa kahdessa vuodessa (ampuma-aseasetus 44d§). Vuoden aikana toteutettu sama määrä harrastuskertoja on riitettävä osoittaakseen henkilön sitoutumisen ampumaharrastukseen.

   Direktiivin noudattamisen lisäksi vuoden harrastuneisuusaika erityisen vaarallisilla aseilla ja pistooleilla parantaisi tasapuolista kohtelua eri perusteilla annettaville aseluville (metsästys vs. urheiluammunta).

   Aseluvan saamisen vaikea ja pitkäkestoinen prosessi pistooleja varten on arvioitu yhdeksi merkittävimmistä haitoista SAL:n pistoolilajien kansainvälisessä huippu-urheilumenestyksessä.

3. **Harrastuneisuuden jatkumisen osoittaminen (53a§).** Lupaedellytysten seurantajärjestelmän ja aselupien 5-vuotistarkastelun on oltava sellainen, ettei se aiheuta kohtuuttomia velvoitteita harrastajille, eikä myöskään viranomaisille. Menettelyn tulisi perustua ensisijaisesti viranomaisten hallussa jo olevien ja muutoin keräämien tietojen yhteistarkasteluun. Näin ollen erillinen, säännönmukainen aseluvan haltijalle kohdistettu näyttövelvoite harrastuneisuuden osoittamiseen on poistettava laista. Harrastuneisuuden jatkumiseen ja lupaedellytysten täyttymiseen on hyväksyttävä lisäksi millä tahansa ampuma-aseella toteutettu harjoittelu.

Helsingissä 21.11.2018
Suomen Ampumaurheiluliitto ry

Varapuheenjohtaja
Mikko Taussi

Toiminnanjohtaja
Anne Lantee